

Reakce / akce (pravá, tj. subjektní)

Akce je nutně akcí subjektu; předpokladem akce je tedy konstituce subjektu v rámci celku událostného dění. Ne všude, kde je aktivita, můžeme mluvit o akcích. Událostné dění je vlastně aktivní, neboť vykonává samo sebe, je „sebevýkonem“. Akce však může vzniknout pouze tak, že událost ustaví svůj vlastní subjekt a umožní tak, aby se jeho prostřednictvím vydělila z událostného dění zvláštní složka, která má svůj počátek v budousti tohoto dění, samostatně provede přechod k uskutečnění a nakonec v průběhu tohoto uskutečnění může zčásti opustit „svou“ základní událost a její subjekt a skončit zpředmětněním resp. ovlivnění předmětného okolí události/subjektu. (Necháme zatím stranou ten druh akcí, které jsou subjektem zaměřeny k němu samému.) Základním či spíše původním charakterem, formou akce je tzv. akce nazdařbůh. Ta se buď s něčím ve svém okolí setká nebo nesetká. Pokud se s něčím setká, informaci o setkání za hranicemi události/subjektu stáhne zpět dovnitř události a uloží ji v tzv. subjektální sféře. Ta má – z hlediska události samé – charakter jakési objektiviny, snad lépe pseudo-objektiviny, neboť událost/subjekt se k těmto „informacím“ z minulosti (tj. k této „zkušenosti“) musí (a může) vztahovat jen aktivně, tj. svými akcemi. Na „objektech“ subjektální sféry je zajímavé především to, že jich událost/subjekt může využít při svých dalších akcích, takže už mohou být „předmětně“ zacílené na základě dřívějších zkušeností s „objekty“ reálným. Zatímco „télus“ subjektu/události samé ‚formuje‘ – můžeme-li se tak jen zkusmo v navázání na starší tradice vyjádřit – nastávající průběh uskutečňování její budousti „přímo“, tj. bez zprostředkující kooperace subjektální sféry (nejnižší události takovou sférou vůbec nedisponují), subjektní výkony akcí se nejčastěji významně opírají o „zkušenosti“, uložené v subjektální sféře události/subjektu. Akce jsou dokladem toho, že událost nemusí nutně probíhat vždy stejně, když už začala, nýbrž je sice programově v určitém rozsahu (zevnitř, tj. nepředmětně !) „rozvržena“ resp. v určitém rozsahu „naplánována“, ale že v jejím průběhu nastávají momenty „neurčitosti“, které dovolují nejen reagovat na vnější podněty (jak se na to omezuje tradiční kauzální výklad), nýbrž které otvírají jisté možnosti pro „vnímavost“ události vůči skutečnostem nepředmětným, tj. apelů či výzvám, na které je události/subjektu možno, ale není nutno „odpovídat“, reagovat, a na vyšších než nejnižších úrovních dokonce bez přesné determinovat způsobu či formy reakce..

(Písek, 040612-1.)